

Nro. 22.

A' FELS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Mártiusnak 15-dik napján 1796-dik
esztendőben.*

B é t s.

A' múlt vasárnap az egész Cs. Kir. familia, Császár és Császárné Ő Felseégeken, és a' Fr. kiralyi hertzeg asszonyon kívül, *Mária Kristina* fő hertzeg asszonymál és *Albert* hertzegnél voltak ebéden. *Mária Anna* fő hertzeg és *Prágai Apátza* fejedelem asszony Fels. Urunknak testvér húgja jövő tsötörtökön *Prága felé* fog indulni. A' mint hallottuk, más nap viradóra *Károly* fő hertzeg is itt hágy bennünket, 's kezére veízi a' *Rénusi* Cs. Kir. ármadiának kórmányát. Úti társai Gróf *Bellegarde* F. M. Lajtinánt, Gr. *Lindenau* Ingenieur Oberster, és Gr. *Wratislau* Oberstlajtinánt fognak lenni 's véle egy hintóban utazni. Ö her-

tzegsége adjutánsa *Delmuth* fő Strázsamester már hólnap jókor reggel el indul, hogy előre ki rendelhesse az ő hertzegsége alá való posta lovakat. Melly siettséggel igyekezzék ő hertzegsége maga útját folytatni, abból ki tettik, hogy a' jövő hétfőn már *Frankfurtban* akar lenni. Oda váratik a' *Kolóniai* V. Fejedelem *Maximilián* fő hertzeg is, kinek számára készítetik és tsinosítatik az oda való *Teutonicus* avagy Német vitézi Rendhez tartozó palota. Ott fog *Károly* fő hertzeg is lakni, és mulatni mind addig, mig a' Német Birodalombéli ármádiának kórmánya kezére fog adatni.

Hadi Környüállások.

Kléber Fr. Generális az egyesült *Maási* és *Sambrei* ármádiának fő kórmányozója, közönséges parantsolatot adott az alatta lévő Generálisoknak és alsóbb rangú tiszteknek, hogy olly állapotba tegyék magokat, hogy az első fittyentésre masirozhassanak. Még most is sok Fr. seregek masiroznak *Koblentzbe*, *Trierbe*, és a' *Mosella* vizének partjaihoz. — *Pichegrü* és *Scherer* Generálisokat *Párisba* hivatta a' Directorium, hogy vélek is közölhesse a' jövő táborozásnak folytatásáról való gondolatjait. — *Bournonville* Generális az Olasz Orzági Fr. ármádiának fő kórmányozójává tétetett. — *Jourdán* Generális *Páristól* bútsút vévén sok tudós Ingenieurökat vitt magával a' Fr. ármadiához, a' kikkel együtt a' Directorium, és hadi minister jelenlétekben a' jövő táborozásnak plánumát rendbe szedte. — Az úgynevezett *Colonne infernale* a' *Wendei* osztályból a' *Rénusi* ármadiához küldetett, a' melly, ha mostanában békesség nem talál lenni, hozzá kezd az ellenségeskedéshez. A' *Luxemburgi* erősség kórmányozója *Micas* Generális erőssen meg parantsolta, hogy minden ottan mulató idegenek takarodjanak onnan ki; hogy a' lakosok egész esztendőre való eleséget szerezzenek magoknak, és a'

kiknek ebben módjok nintsen, mennyenek ki a' városból.

A' *Strafsburgi* tudósításokból olvassuk, hogy a' Fr. Directorium fel tett tzelja a' Fr. respublica erejének *Moguntzia* vára ellen való fordítása; hanem el hitesse magával, hogy az egyesült Cs. K. és imperialis vitéz seregek sem fogják kezeiket egybe kaptsołni, 's szunnyadozó szemekkel nézni a' Fr. armada igyekezetét. Mindenünnen sok új seregek masiroznak a' Cs. K. armadiához, a' melly a' múlt őszi szerentsés történetek által meg lévén bátoritativa, arról is meg gyözzettett, hogy nem a' hadaknak sokságában, hanem a' jó hadi fenytékben, a' hadi előjárókhöz való engedelmességben, és a' valóságos hazafiúságban álljon az erő, és az ezen épült gyözzedelmek.

A' múlt hólnapban egy proclamatio ragasztott *Strafsburgban* az úttzáknak szegeleteire, mellyben a' 83 Fr. osztályoknak képében arra serkentettek a' katonák, hogy nem az Austriai armada, hanem a' Frantzia respublicában lappangó *Terroristák*, mint valóságos ellenségeik ellen fogjanak fegyvert.

Német Birodalom.

Gr. *Schönfeld* Saxóniai követ által egy irást adatott bé Császár ő Felségének a' Saxóniai V. Fejedelem, mellyben azt a' jelentést tétette, hogy a' Saxóniai contingens sereg ezen hólnapnak 7-én fog *Frankfurt* felé ki indulni, 's ottan várni a' Cs. fő kormányozó által adatandó parantsolatot.

A' *Berlinben* lévő Fr. minister *Caillard* néhány időtől fogva, gyakorta való conferentiát tart a' királyi Status ministerrel *Haugvitz* Gróffal. — *Hardenberg* *Anspachi* minister is sokszor audientiára megyen a' királyhoz. A' Lengyel Ország utólsó confoederatiónál szolgált, de annak idejekorán való meg fojtatása által kenyerektől meg fojztatott hadi tiszttek eránt azt a' kegyelmes ren

delést tette a' Fels. Prussziai király, hogyha né-
kiek a' Prussziai armadiánál szolgálni tétzeni fog,
jelentsék magokat *Warsóviának* mostani fő kór-
mányozójánál *Wendessen* Prusszus Generálisnál.

Austriai Belgium.

Itten is requisitio alá vettettek az ifjak, és
monturba öltöztetvén rész szerént a' *Rénusi*, rész
szerént a' *Sambrei* és *Maási* armadiához küldet-
tek. Semmi különbség nem tétetett közöttök,
gazdagnak szegénynek, nemes 's nemtelen ágyból
származtaknak egyenlőképen fegyvert kellett fogni.

A' Frantziák törvénytelen birodalma ellen
Gemappében fel támadott seregeknek vezérje *Lou-*
poigne Károly, a' ki magát a' *Belga* armádia Ge-
nerális komendánsának nevezi, illyetén értelmű
hirdetményt intézett a' *A. Belgiumi* lakosokhoz:
Barátim! az alatt mig ez a' hitzegő és atyagyil-
kos nép a' ti jussaitokat sokféleképen sértegeti,
és utolsó fillérjeiteket is ki akarja húzni tartomá-
nyaitokból; az alatt, mig ez a' nép ifjaitokat re-
quisitio alá akarja vetni, hogy azokkal egéfszít-
hesse rongyos batallionjait, és mezítelen lábú
katonáinak tsontjain új armadiát állíthasson fel;
az alatt mig ez az uzsorás és búja emberek által
kormányoztatott nép kintseiteknek minden kútfe-
jeit ki akarja meríteni: a' Fels. Császár és Király
segítő kezeit nyújtja minékünk, hogy ezen vérszo-
pó nemzettséget, a' melly a' szabadság és bará-
tság szine alatt vas bilintseket vetett lábainkra, és
kegyetlenségére nézve Caligulát 's Nérót is, felül
halladja, a' föld szinéről el törölhessük.“

„*Belgák!* kemény lépésekkel jönnek hozzá-
tok a' Cs. seregek — minden nap látjátok ezeket
a' vérszopó embereket tsuportosan futni; egyedül
a' közönséges levelek hirdetik a' békességet, és
csak azért szórják ki annak hírét, hogy békételen
séggel tellyes trupjaikat meg tartóztassák a' szö-
késtől. Csak azért halogatják innen való ki me-

neteleteket, hogy a' tyrannus módra erőltetett költsönözést bé szedhessék. Kérlek benneteket Belgák, ne engedjétek magatokat gonosz fortélyyaik által el áztatni; húzzátok vonjátok a' meddig lehet az erőltetett költsönözésnek ki fizetését, ne féljétek a' papok és emigránsok jószágainak eladásától, a' melly majd minden tekintetben erő nélkül való, és el nem fogják a' vevők a' fejedelem harajgát és büntetését kerülni."

„Másodszor is intlek titeket barátim; támadjatok fel, közelget meg szabadítástok; hazátoknak közönséges házna erősebb fundamentomra fogtétetni, készüljétek a' fegyverhez nyúlni; utolsó levelemben öszve jövetelünknek mind helyét, mind óráját és szempillantását meg fogom határozni; pénzünk is eleségünk is bőséggel léfzen; öszve fogja a' sas az oroszlánal magát kaptsolni; emlékezzetek öseiteknek vitésségére; *Belgák!* sarkantyúzzátok egymást a' bolzfúállásra, 's készítsétek vélem együtt magatokat a' győzedelemre. Másodszor is tudtokra adattam a' Fr. Commissáriusoknak, hogyha ők *Gemappei* tzimborás társainkat meg büntetik, a' *Rénuson* túl el fogatott Fr. tiszteken fogom bosszúmat állani. — *Irtam Antverpiában Febr. első napján 1796.*

Frantzia Ország.

Az ifjú Tanátsnak Febr. 19-dikén tartott gyűlésében egy commissió rendeltetett ki a' házasoknak egymástól való el válaszokról hozatott törvények szorossabb meg vizsgálására, és az azokban találatandó hibáknak meg jobbitására. Az ezen nap tartott gyűlésben tett jelentést *Camus* azon commissiónak képében, melly a' közönséges költségnek szoros meg vizsgálására, és a' jobb gazdálkodásnak felállítására ki rendeltetett. El merte mondani, hogy azon commissió szüntelenül azon dolgozik, miként találhassa ki a' respublika jövedelme és költsége egyarányúságának valóságos pontját, és a' res-

publikának minden költségeit rendesekre és rendkívül valókra osztotta fel. Rendes költségei az ő értelme szerént három rendbeliek; az *első* rendből valók a' Status adóssága, és a' constitutio által meg határozott közönséges hivatalosoknak fizetések; a' *második* rendbeliek azoknak a' kormányzóknak fizetések és költségeik, a' mellyek a' törvény által fel állítottak, következésképen mind meg változtatni, mind el törteni lehet azokat; a' *harmadik* rendbeliek azok a' költségek, a' mellyeket a' közönséges hasznok kívánni láttatnak. Az *első* rendbeli költségeket mint a' Constitutio által meg határozottakat meg szorítani nem lehet; hanem a' két utolsó rendbelieket, mint az idő szükségéhez alkalmaztattak, az idő és szükséghez képest nemcsak meg változtatni, hanem kissebbíteni is lehet. Annakutánna fontos okakkal meg mutatta, melly nagy kárára legyen a' közönséges jövedelem el tékozlása a' familiák boldogságának, az industriának és a' kereskedésnek, mivel ha a' közönséges jövedelem ilyenképen nem elegendő, vagy ártalmas adókat kell a' Statusnak fel állítani, vagy adósságot tsinálni, e' pedig mind a' kétő el pusztítja a' nemzetet. — Annakutánna keményen bezzéllett a' sok haszontalan hivatalok, hivatalosok, és a' rossz gazdálkodás ellen. Egyedül a' landkártyáknak gondviselése, *úgymond*, esztendonként 153000 liversben kerül, holott 42000 is elég vólna azon végre 's a' t. Annakokárt nemcsak a' hivatalosok számát, hanem fizetéseket is meg kell kevesíteni. Továbbá a' hivatalosoknak kvártélyairól, és a' nemzet épületeiről, mellyek haszontalan végekre fordítatnak, szóllott, és ezekre nézve is szükségesnek ítélte a' reformatiót 's a' t.

Febr. 20-dik napján az öreg Tanácsban *Regnier*, az ifju Tanácsban pedig *Thibaudeau* (olvasd *Thibodo*) választattak előülökké.

Azt íránk vala valamellyik alkalmazhatósággal, hogy a' Directorium parantsolatjára, nem minden *Párisi* lakosoknak közönségesen, ha-

nem csak a' szegényebb sorsúaknak és betegeknek fog kenyér, és hús ingyen ki osztogattatni, a' melly jótétemény egynéhány milliómába került a' respublikának elztendönként. Ez ugyan igaz vólt, hanem mivel ezen jótétemény meg tagadása a' respublika constitutiója, és a' mostani kórmányszékek ellenségeinek alkalmatosságot szolgáltatott a' békételenség öregbítésére, minapi végzését vissza húzván mindennek eggyaránt osztogattatya az ingyen való kenyért és húst. Ugyan ezen végre, t. i. a' békételeneknek meg zabolázásokra ismét egynéhány seregekkel szaporította a' *Párisi* katona őrizetnek számát, és azt parantsoltatta Febr. 21-kén a' politzia minister által, hogy minden kutak ki tisztitassanak, 's olly állapotba tétessenek, hogyha talán tűz támadna, elegendő viz légyen annak el óltására, minthogy kinyilatkozott, hogy az öszve esküttek tüzet akartak tsinálni a' városban.

Sok egymással ellenkező hírek folynak *Párisban* a' Rojalistákról. A' többi között, hogy *Charette* és *Sapineau* annyira meg szorúltak, hogy kéntelenek vóltak az eddig magát tsendesen viselt *Stoflettöl* segítséget kérni, a' ki minekutánna kéréseknek helyt adott, és az alatta valókat a' Rojalisták segítségre serkengette vólna, leg ottan rajta ment *Hoche* patrióta Generális, 's szélylyel szórta seregeit.

Minthogy sokféle nyughatatlanságokra adott alkalmatosságot a' *Marsiliai* ének, egyátaljában meg tiltotta annak tóvábbi dúdoltatását a' politzia minister, 's egynéhány nevezetesebb vers írókra bizta, hogy más illendőbb patrióta dallokat készítsenek, a' mellyeket ennekutánna a' közönséges játéknéző helyekben dúdolhassanak a' nézők.

A' *Calvadósi* osztályban még most is sok pusztitást, és erőszakot gyakorlanak a' *Chouánsok*, kiváltképen azok ellen, a' kik nemzeti jószágokat vásárlottak magoknak. Minden ottan találtatott közönséges kasszákat el vették, 's quietantziát ad-

tak az adófzedőknek, mellyben akként nyilatkoztattak ki magokat, hogy ők azon summát az Ország szükségeire, és a' királyi tronus és óltár védelmezésére szánták.

Dubois-Crance azon eszközöket horta elő a' múlt Febr. 23-dik napján tartatott gyűlésben, a' mellyek által a' jövő táborozásra el kerülhetetlenül szükséges 1500 millió liversből álló költséget pengő pénzben ki szerezni lehetne. *Creditumunknak*, az az hitelességünknek helyre állítására legalkalmasabb eszköz volna a' békesség. Hasonló értelemben vólt az azt követett titkos commissióban egy messze látású tagja az ifjú Tanátsnak *Pelet*, a' ki világosan ki mondotta, hogy a' Fr. respublikának jelenvaló környülállásai és finanziajának állapota el kerülhetetlenül kívánnyák ezen, mind a' győzőkre, mind a' meg győzettekre nézve egyenlőképen veszedelmes háborúnak végzését. Sürgette azt is, hogy nyilatkoztatná ki a' Directorium a' törvénytévő Tanátsnak, miben áljanak azok a' békességes feltételek, a' mellyek a' respublika ellen hadakozó szövetséges hatalmasságok által bé nem vétetődtek. Szükség volna, *úgymond*, ezeket közönségesekké tennünk mind Európának, mind vitéz seregeinknek arról való meg győzésekre, hogy mi az emberi vér ontásnak okai nem vagyunk, (mintha bizony nem a' Frantziák kezdetek volna háborút) mellynek a' békesség fegyver által való meg szerzésére, talán ennekutánna is szükség lészzen ki ontatni 's a' t. Hasznos tanátsadásának azon okból nem adatott hely, mivel az ilyen ki nyilatkoztatás által meg sértetének a' Directoriumnak constitutio által engedtetett jussai.

Batáviai Respublika.

A' *Batáviai* nemzeti Convent azon szálában fogja a' maga gyűléseit tartani, a' mellyben ennekelőtte az Orániai hertzeg a' bálakat tartotta. Eu-

nek a' palotának meg világosítására néhány változások fognak abban tétetni; a' musikáló karnak helyei a' halgatóknak számokra fognak el készítetni, az első és a' második előülők számokra rendeltetett szék igen szép, a' deputátusoknak székei numerisálva lesznek, és minden negyedik nap változnak, 's a' voksoknak számlálásában nem a' deputátusoknak neveik, hanem ülőszékjeknek száma fog ki kiáltatni, a' melly rendelés által el fognak a' jobb és bal oldalak, a' hegy és völgy nevezetek távoztatni. A' melly nap a' nemzeti Convent elkezdődik, ugyan azon nap meg szűnnek a' *Hágai* Köz Rendeknek gyűllései és hatalma. Minden közönséges dolgokat a' nemzeti gyűllés fog kormányozni, egy új constitutióra való plánumot készíteni, 's azt a' 7 szövetséges tartományok eleibe terjeszteni, a' közönséges meg vizsgálás végett, 's ezektől fog függeni annak jóváhagyatása, bé vétele, vagy meg vettetése. Az ez eránt közönségesse tétetett hirdetményben ekként nyilatkoztatják ki magokat a' *Batáviai* nemzetnek képviselői: „Buzgó hálákat adunk, *úgymond*, a' leg főbb valóságnak azért, hogy azon veszedelmeknek közepette, a' mellyekkel ez a' respublika 1795-dik esztendőből fogva körülvéttelve vala, és a' mellyek szabadságunknak, és mástól való nem függésünknek tökéletes el vesztésével fenyegetett bennünket, kivánt következekkel meg koronáztatottnak lenni tapasztaljuk álhatatos igyekezetünket, és hogy nemcsak politica szabadságunk, és mástól való nem függésünk erős fundamentomra tétetett, hanem egy olly gyűllés által fog a' nemzet előtt nyilvánóságosá tétetni, melly érdemes legyen az ő bizodalma; egy olly nagy szerentse ez, mellyben a' mi őseink soha nem részesülhettek.“

Nagy Britannia.

A' múlt hólnapnak 14-dikén egy örült asszony személy akart az Angliai királyné szobájába bémenni, tudakozván tőle egy a' szobaleányok köz-

zül, hová's kihez igyekezik, azt felelte: az anyámhoz a' királynéhoz, a' kinél egynéhány irásaim vagynak, mellyeket ha ki nem ad, másképen fogok véle bánni. Bé nem botsátatván rútol mottokolta és fenyegette a' királynét, melly illetlen tselekedetiért meg fogatván más nap kérdőre vonatott. A' vizsgálóknak azt felelte, hogy ötöt *Gvelf Sarlotta Annának* hívják; hogy a' királyné legyen az ő anyja, az atya pedig a' meg holt *Jorki* hertzeg; hogy *Rómába* született, az után Spanyol Országban eladatott, és ennekelötte 3 hólnappal ment Angliába — hogy 10 nyelveket értsen, és születéséhez illendöképen nevelte ett fel. Mind ezekből ki sülvén, hogy elméjében meg háborodott legyen, a' bolondok tornyába küldetett.

A' királyi hertzeg *Ernst Hannoverából Londonba* vissza tért. Márt. 9. dik napjára közönséges böjt és áhét tosság rendeltetett. — A' *Korkban* öszvegyült seregeknél 6 hólnap alatt 22000 ember holt meg. — Öt 74 ágyús hadakozó hajók indulnak *Portsmoutból* a' Német tengerbe.

Olasz Ország.

Újabb próbát tétetett *Sehérer* Fr. Generális a' *Génuai* Tanáts előtt, a' *Szavónai* erősség általadatása eránt, olly fel tétellel, hogy az abban lévő őrizetnek fele *Génuai*, fele Fr. katonákból álljon, és a' commendáns is *Génuai* tizt legyen. Mivel annak környékén 20000 főből álló Fr. sereg telepedett le: úgy vélekednek mindenek, hogyha által nem engedi a' *Génuai* Tanáts, erőszakkal is elfogják azt venni. — A' Római Statushoz tartozó *Civita Vecchiai* kikötő helyben nem régiben egy Anglus hajó futott bé, mellynek kapitánya azt a' jele tette az ott lévő várbeli commendánsnak, hogy ő néki parantsolatja vagyon admirálisától, a' Sz Pápa tenger partján fekvő tartományainak a' Fr. rabló hajók ellen való védelmezésére; a' minthogy mindjárt akkor ki repülvén a' tenger-

re, egynéhány Fr. rabló hajókat el is tsipvén, oda bé vitte.

A' *Velentzei* respublikánálévő Anglus követ azt kívánta mind az oda való Tanátstól, mind Pápa ö szentségétől, hogy adjanak 3000 főből álló Fr. emigránsoknak és Helvetusoknak tartományaikon való által menetelre szabadságot, a' kik *Tyrolisból Korsikába* marsiroznak.

Majlandból (Medeolanumból) Febr. 27-dikén. Tegnap délelőtt *Páviába* ment *Ferdinánd* királyi fő hertzeg, holott az ott lévő Generálisokkal hófzas conferentziát tartott, mellynek nevezetesebb tárgya a' Cs. K. armádiának táplálása, és a' majdan bé következő táborozásra szükséges költségek vóltanak — *Ventimigliába* 12 Fr. hajók jutottak, mellyek sok ostromló ágyúkkal és töltött bombákkal vóltak meg terhelve. A' Frantziáknak minden kézűletjeik azt mutatják, hogy elsőben is a' *Cévai* erősséget akarják el foglalni, 's így osztán a' *Pó* vize mellett tovább nyomúlni. — Az Olasz Országi Fr. armadialis sok rekrutákkal öregbitetett, és annál is az a' reformatio tétetett, melly a' *Rénusi* és egyesült *Mási* és *Sámbrei* armadiáknál t. i. a' fél brigádákból egész brigádák formáltattak. Ezen új rendelés által sok stabális és fel tisztek redukáltatván három hólnapi zsoldal el botsátattak, és szabad tettzésekre hagyatott, vagy továbbá is köz emberi szolgálatot tenni, és lassan lassan újobban előmenni az armádiánál, vagy hazájokba vissza térni, vagy ollyatén hatalmaságoknál venni hadi szolgálatot, a' kik békeségben élnek a' respublikával. Töbnire mind *Konstántzinápolyba* menni igyekeznek, hanem azomban meg lehetősen piszkolják és motskólják a' Fr. kórmányfzéket, a' melly őket eddig való kenyerektől meg fosztotta.

Flombol polgár a' Directoriumnak commissariususa néhány napokkal ennekelötte jutott *Szavonába*, a' ki egynéhány millió pengő pénzt vitt az

Olasz Országi Fr. ármadia számára. A' *Finálei*, *Loánoi*, és *Ambengai* kikötő helyekben sok liztel's másféle eleséggel meg rakott hajók mentek bé, melly által tsaknem egésszen meg folytatott a' katonaságnak zenebonával fenyegető hékételensége. — Az attól való félelem miatt a' néhai XVI *Lajos* halála napjának emlékezetére rendeltetett idő is Febr. 14-ik napjára hallasztódott, a' melly nap mindennap hús, riskása, pálinka, 's minden emberre harmadfél livra kész pénz osztatott ki, hogy az égetett ital szelze által meg bódítatván kedvek eredjen azon gyalázatos napon való örvendezésre. Szavonában 6000 ember fegyverbe ki álván hadi gyakorlása által inneplette meg ezen napot *la Harpe*, *Meinard*, *Pijon*, *Fontbonne*, és *Giacomoni* Generálisoknak jelenlétekben.

Török Birodalom.

Héjjában szorgalmatoskodott a' *Konstántzinpolyba* lévő Prussziai minister azon Frantziák által el rablott hajóknak szabadon való botsátatásokon, a' mellyek Prusszus vitorlákkal imide amoda járkáltak a' tengeren. Azzal mentegetik magokat a' Frantziák, hogy azon hajókon tsak a' vitorlák vóltak Prussziaiak, a' hajós legények ellenben más nemzetből valók; e' mellett minhoggy semmi kikötő helye nintsen Prussziának a' közép tengerben, meg nem foghattyák ők miként mehettek vólna azok a' hajók a' közép tengerből az *Archipelagusba*.

A' Török Birodalom népességét eleitől fogva nagyon pusztító nyavalyának a' pestisnek ki irtására hasznos rendeléseket kezd tenni a' fényes *Porta*. Valamint más Európai tartományokban, úgy ebben is minden népesebb városokban közönséges beteg házak épitetnek, 's mindenütt *contumátziák* fognak tartatni, az az, az egyik tartományból, kiváltképen az olyanokból, a' hol a' pestis uralkodik, nem másképen léfzen szabad menni,

hanem hogy mind magok az utasok, mind jószágaik 40 napig a' tartományoknak határain kiszellőztesenek. — — Héjjában lármáznak a' *Korán* magyarázói, és az *Imánok*, az az Török papok; héjjában gördítgetik a' Császár és Diván eleibe a' praedestinációt, a' mostani uralkodó fejedelem *Selim*, mint a' Mahometána vallásnak fő *Kalifája*, az az fő papja, és Mahomet Prófétának hivatalbeli követője, azt akarja 's meg kell lenni, a' ki elhitette azt magával, hogy a' nép boldogságával ellenkező törvényeket nem tanithat a' *Korán*.

A' *Romániai Beglerbégnek* feje vétetvén Jan. 24-dikén a' *Serail* kapui felibe ki függesztetett (*Serailnak* neveztetik *Konstántzinápolyban* a' Török Császároknak lakó palotájok, mellyet még *Konstantinus* első keresztény Császár épitetett a' régi Bizantiumnak helyén, és így nem a' Török Császárok ágyasainak lakó helye hivatik *Serailnak*, ezeknek lakó helyek *Haremnek* neveztetik, és a' *Serail* harmadik udvarában a' tenger partja felé fekszik). Ez a' nevezetes tizt, a' ki kevéssel ennelötte *Negroponti* gubernátorságra választatott, csak azért ölettetett meg, hogy a' *Szerviában* és *Bulgáriában* dühösködő *Widdini* Basát és pártos népét meg nem győzhette. Ez a' gonosz ember 30000-re szaporította a' maga armádiáját, és nem régiben is győzödelmet vett a' fényes Porta ellene küldött hadi népén, 's 600 embert ölt meg közzüle. Már most minden Európai Török tartományokból való Basák ellene küldetnek. — A' *Persiai Sófinak*, az az, uralkodó fejedelemnek követje minden órán váratik *Konstántzinápolyba*, a' ki által újabb szövettségre akar lépni a' fényes Portával.

Nem igen tettzik a' Török kórmányszéknek, hogy Anglus eskadre, az az, kis flotta ment bé az Archipelagusba, a' melly mindjárt üzöbe vette, de utól nem érhetette a' *Badine* nevű Fr. fre-gattét. Onnan *Smirna* felé indult ki olly fel tétellel, hogy az ottan lévő Fr. hajókat bé zárhassa.

Világosan megmondotta az Anglus Admirális, hogy ő mindenütt, még a' fényes Portához tartozó kikötő helyekben is üldözni fogja a' Fr. hajókat, melly maga ki nyilatkoztatása nem kevés nyughatatlanságot okozott a' kórmányfzéknek, nem lévén annyi tengeri ereje, a' melly elegendő vólna neutralitási tekintetének fen tartására.

Magyar Ország.

Szigetről Máramaros Vármegyéből Febr. 24-dik napján. Máramarost, a' kik nem esmérik Magyar Sziberiának nevezik. De ok nélkül mind a' természetre mind lakosaira nézve. A' természet csak olyan forma Kanahámnak mutatja ezt is mint másokat. Februáriusnak kezdetétől fogva 18-dik napjáig a' Keaumur meleg mérője mindenkor felül járt a' középszerü melegen a' 10 gráditson sokszor fel hágott a' 15-kre is. Ez okozta, hogy 12-ikben már széltiben virágzottak a' somfák mindenfelé, a' kökörtsén 's kása virágokon kívül egyéb virágok is virágzottak a' mezőkön, és a' hosszas fuvarozások is meg indulván, Debretzen's Margitától fogva Szigetig a' leg porosabb útakon jönnek mennek.

A' *Virginiai* dohány ez előtt 10 esztendővel tett próba után a' királyi uradalmakban 4 esztendő alatt a' Fels. helytartó Tanács gondja alatt is el változott: *Máramarosban* pedig 1795-dikben *Csatári István* ide való földmérő úr leg jobb *Virginiai* dohányt termesztett, és sok tilzt uraknak kedveskedett véle, mellynek hossza az egy singet, szélessége az egy tenyeret meg ütötte, az ereje is különös, és magánosan a' leg jobb pipás emberek sem mernek belőle szivni. A' szántás Febr. 5-dikén már el kezdődött, és a' madarak is meg indították hangitsálásokat. — Az állatjai, kivált a' dühösök szint úgy fenék mint másutt, ezen hólnap kezdetén egy kamerális asszonyságot meg mart egy dühös szeléndek, a' mellyet el nem ver-

hetvén magától a' személy, két füleit meg fogván mind addig tartotta, mig mások segittségére mentek vólna, de így is nagyon meg mardosta a' hasát, hanem orvosainak segittsége által a' dühösségtől és halaltól meg menekedett, és már most frissen van 's fel jár. A' szeléndek halállal fizette meg vakmerő dühösségét.

Az emberei is nemtsak jók, szelídek és emberségesek, hanem a' főbb helyeken is olly esméretesek, hogy minket szomorúságra hívnak változásaikkal. —

Gömör Vármegyéből első Márt. A' medvés hegye a' két héttől fogva várt telet ma érte el, a' múlt éjjel alkalmas hó esett, most is ugyan szakad, meg válik meddig fog tartani. Ezt az időt annyival nehezebben nézi a' nép, mivel már a' múlt hólnapokban a' nyári időknek örült, 's nagy örömmel kezdett földjének míveléséhez.

Ez előtt 2 héttel egy 130 esztendőös embert láttam, a' ki *Rákótzai Ferentznek* bóldogabb életében kertésze vólt. Eredetére nézve Német nemzetből való, de olly jó erőt vett a' Magyar eledelektől és bortól, hogy szemem láttára a' falunkban kóldúlván 's egy meg ázott partotskán meg tsuszamodván, botjának segittsége által egy ölnél tovább tartotta magát, 's azon iramodásában egézfzen oda fordúlt artzal, a' merre tsuszamodása előtt a' háta vólt, 's tsak ugyan meg maradt lábai talpain.

Elegyes Dolgok.

Düffzeldorf mellett még most is szüntelen a' földi erősségeknél készítésében foglalatoskodnak a' Frantziák, és *Kolóniából* is sok munkásokat küldöttek oda. A' Prussziai uralkodó királyné egy szép arany órát küldött ajándékba Gr. *Wittgenstein* udvari fő mestere által *Bergstraeszer Hanau* Prófessor és consistorialis Tanátsos úrnak. — Egy *Touloni* igen szegény és végső nyomorúságra ju-

tott özvegy asszonynak 10 elztendőös leánykája egyébképen nem segíthetvén édes anyyán, egy parokáshoz vagy hajfodorítóhoz ment, 's maga gyönyörűséges hajait el adván, annak árán vett és vitt kenyeret édes szülőjének. — A' Prusziai király egy betses kövekkel ki rakott markolatú kardot ajándékozott a' mostan uralkodni kezdett *Ingelfingeni Hohenlohe* hertzegnek, a' ki a' múlt elztendőkbén fő vezérje vólt a' Frantziák ellen hadakozott Pr. seregeknek. — Az Orosz hertzeg második szülött fíjának *Konstántinnak* el jegyzett mátkája *Henrietta Ulrika Sax-Kóburgi* hertzeg asszony a' múlt hólnapnak 13-kán állott bé a' Görög Anyaszentegyház gyülekezetébe. — *Zemlimben Sirmium* Vármegyében egy kö bányában egy régi, de az időnek változásai által a' föld alá temetett városnak maradványaira akadtak a' bányászok. — A' Svécziai királynak jegyesét a' *Meklemburg-Schwerini* hertz. asszonyt egy *Grisvaldiai* Professor tanítja a' Svécziai nyelvre, mellyben már annyi előmenetelt tett, hogy nem régiben egy szép levelkét irt kedves mátkájának a' királynak. — Egy *Frankfurti* gazdag kereskedő a' Frantziákkal való titkos kereskedéséért meg fogatott. — Gr. *Carletti*, a' ki ennelötte *Toskánai* minister vólt *Párisban*, de bizonyos okokra nézve azon hivataljától meg fosztatott, *Florentziába* haza menvén, nemtsak nem botsátatott a' nagy hertzeg eleibe, hanem mindgyárt más nap el kellett néki *Florentziát* hagyni, és a' mint az *Olasz Országi* levelek mondják, *Montepultzianóba* menni számkivetésbe. *Königstein* vára újjabb erősségekkel szaporítatik, és Cs. Kir. katona őrizet fog belé tétetni. — A' *Jourdán* Generális armádiájánál 1170 tisztek tétettek le hivataljaikból, azért hogy sem olvasni, sem írni nem tudtak. — Egy *Cadet de Vaud* nevű Fr. ló orvos olly eszközt talált fel, melly által a' taknyos lovakat 3 hólnap alatt tökéletesen meg lehet gyógyítani. —

O D E

A D

SERENISSIMUM ARCHI-DUCEM

C A R O L U M,

DUM AD RHENANAS CAESAREAS COPIAS
ADVORSUM GALLOS DUCENDAS, SE SE PARARET
MENSE MARTIO ANNO MDCCXCVI.

— — — Jam litui strepunt

Jam fulgor armorum fugaces

Flammat equos, equitumque vultus.

Horat. L. II. Od. 1.

Ad arma! rursus Mars vocat Austrius
Durata bello pectora Pannonis,
Dacique, Bojique, et frementes
Imperio glomerat catervas.

Jam miles ardet: flammeus igneas
Jam fundit iras: jam properat vagi
Sulcare Rheni tergora: ardet
Sanguine diluere arma Franco.

Clarus triumphis *Carolus* emicat,
Accendit ignes pectoribus virum,
Ceu cum cruentus Mars in hostem
Intrepidus rapit ire turmas.

Vir iste pulchris fulget ad oreis,
(Bellona (a) quondam nexuerat Viris,
Virtute bellorum Inclytis) it
Arma sequi, et volitare Rheno.

Hunc ut sereno vidit ab aethere
Tonans olympo Jupiter arduum,
Et fulguranti crista ovantem
Quadrupedis dare calcar armo;

Haec infit: „Alto Concilio Deum,
„Jovique visum est: fausta beatitas
„Protendat alas: sat nefasto
„Esse datum sceleri, atque Franco.

„Faedata Regum sanguine dextera
„Sancto! quid audet Gens fera! barbaro
„Non mos hic Afro, consecrata
„Numina commaculare terrae!

(a) *Ornatur Archi-Dux Carolus Ordinis militaris, quem immortalis memoriae Maria Theresia fundaverat, insignibus.*

„Leges avitae conciderant: nefas
 „Altum volatu sustulerat caput:
 „Nil hic honestum: nil decorum,
 „Sceptra tenet furor, ira, flammae.
 „Miscentur atro flumina sanguine,
 „Spumas rubentes jam Ligeris rotat,
 „Miratur Arar: se stupescit
 „Sequana sanguineis in undis.
 „Conspersa Patrum sanguine limina,
 „Custodierunt qui studium probi:
 „Nati parentum se cruore
 „Commaculant, rabida ora tingunt.
 „Quassa est vetusto relligio gradu:
 „Delubra summi diruta Numinis:
 „Contempta caelorum potestas,
 „Aequus honos jacet usque Divum!
 „Vidi revelli cardine januas
 „Fani, quod almo saecula Numini
 „Struxere: vidi sacra spargi
 „Thura solo: vorat ignis aras.
 „Stat ira menti: *Fulmine conteram*
 „*Gentem nefandam!* dixi. Amica
 „Sed voce Juno: *Haec vindicare*
 „*Caesareis aquilis omitte.*
 „Esto. Probatis *Carolus* intonet
 „Pulcher triumphis: conterat agmina
 „Franci rebellis: Caesarem iste,
 „Sic placitum superis, adoret.”
 Haec dixit alto Jupiter aethere:
 Plausere Divi. Tollitur alite
 Teli ministro: fervet ira, et
 Stellifero crepat axe dextrum.

Cecinit Nitriae 1796.

Fid. Ladon, Poëta Arcas,

é S. Piis.

V O T A A D S A L U T E M

P R O

DIUTURNA INCOLUMITATE

SERENISSIMI PRINCIPIS ARCHI - DUCIS
AUSTRIAE

J O S E P H I,

LOCUMTENENTIS REGII PER HUNGARIAM

C O N C E P T A

AD DIEM EJUS NATALEM IX.

NOMINIS VERO XIX. MENSIS MARTII,

A B

JOANNE CHRYSOSTOMO HANNULIK ARCADE.

ANNO MDCCXCVI.

Sunt ista nobis gaudia nata die.

Summis, et imis sollicita prece
Vocata prodi nunc nivea *Salus*
De nube, Budenses revisens
Principis egregii Penates!

Malasque febres eluere efficax,
Tristesque morbos trans mare Creticum
Propelle, ne vis saeva laedat
Dulce decus, columenque nostrum.

Odisse natum crimina, et otium;
Purosque mores urbibus addere
Edicto, et exemplis laborans,
Et pretium reparare Musis.

Pro quo cruorem fundere prodigi,
Si res juberet, fataque poscerent,
Cives Tibi aras dedicabunt
Cespitate de viridi perennes.

Colore pictam purpureo rosam,
Quae dudum in horto est incola Regio,
Si frigore enato per auras
Usserit acris hyems, dolemus.

Vel si fluentes arboris e cavo
Vitri instar undas sordibus inquinet
(Pagi levamen grande lassii)
Dum se hilarat petulans juvenus.

Ut non querelas eliceret dolor,
Pallensque morbus? Principis improbo
Qui membra praedaretur aestu,
Quo incolumi populus vigemus.

Tutela praesens o! bona sis *Salus*,
Numen precantes si colimus tuum,
Et publicae natum Saluti
Principem ama incolumen tueri.

Nam te Magistra diffugiunt vices
 Languorum inertes, tu inaciem procul,
 Et pestium formas nocentes
 Alma abigis, facilisque Mater.

Tuam medelam pallidus horruit
 Semper coloris raptor, et artuum
 Hostis latens, morsuque dirus,
 Monstrum Erebi furtale, morbus.

Sensitque quantum praesidio potes,
 Sive obstinato dum capitis modum
 Ponis dolori, sive venas
 Ad solitum revocas calorem.

Tu Diva rectrix imperio tenes,
 Nutuque servas fata dolentium
 Membrorum, et absistis fugare,
 Aut subito cohibes, periculum.

Si faustitatem Pannoniae Patris
 Suffulcit aequi munere, si fora,
 Artesque, si Templorum honorem
 Consilioque, humerisque versat

Josephus; omnis se tibi Civitas
 O Diva! flectit dedita Pannonum, et
 Capaciori thus acerra
 Obligat, et meditatur aras.

Audimur. En jam nube volat *Salus*
 Mansura Budae. Supplicibus favet
 Vocata; felix portat omen
 Textem hedera viridi coronam.